

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอวิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล อันได้แก่ประชากรในโครงการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การเสนอข้อมูล และวิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอาจารย์ตั้งแต่ตำแหน่งชั้นตรีขึ้นไป ที่ปฏิบัติราชการอยู่ ณ วิทยาลัยครูในสังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ไม่รวมวิทยาลัยครูนครปฐมและวิทยาลัยครูสกลนคร เพราะทั้งสองแห่งนี้เพิ่งได้รับยกฐานะเป็นวิทยาลัยครูเมื่อมกราคม 2513 ภายหลังจากการร่างโครงการวิจัย อาจารย์ที่เป็นประชากรในการวิจัยจะคงเป็นผู้ที่มีเวลาปฏิบัติงานอยู่ ณ วิทยาลัยครูนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า 1 ปีการศึกษา โดยนับถึงระยะเวลาตอบแบบสำรวจ ทั้งนี้ไม่นับอาจารย์ที่มีได้ประจำทำการสอน หรือมีไม่เกินชั่วโมงสอนในรอบปีเป็นปกติ

ตามเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นปรากฏว่า ในจำนวนวิทยาลัยครูทั่วประเทศทั้งหมด 21 แห่ง อยู่ในเกณฑ์ของการวิจัยทั้งสิ้น 19 แห่ง โดยแยกเป็นวิทยาลัยครูส่วนกลาง 5 แห่ง วิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค 14 แห่ง รายละเอียดของประชากรแยกตามตำแหน่งชั้น ปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1
จำนวนครูอาจารย์ของวิทยาลัยครูที่ใช้ในการวิจัย
แยกตามตำแหน่งชั้น
(สำรวจเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2512)

สถาบัน	จำนวน (แห่ง)	ตำแหน่งชั้น						เพศ	
		เอก		โท		ตรี		ชาย	หญิง
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง		
วิทยาลัยครู	19	94	124	413	466	314	363	821	953
รวม		218		879		677		1,774	
ร้อยละ		12.29		49.54		38.17		100	

ที่มา : แผนกบุคคล กองโรงเรียนฝึกหัดครู กรมการฝึกหัดครู.

จากตารางที่ 1 ปรากฏว่า วิทยาลัยครูที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้ง 19 แห่ง มีข้าราชการ 1,774 คน โดยแยกเป็นข้าราชการชั้นเอก 218 คน (12.29 %) ข้าราชการชั้นโท 879 คน (49.54 %) ข้าราชการชั้นตรี 677 คน (38.17 %) อัตราส่วนของประชากร ชั้นเอก : ชั้นโท : ชั้นตรี = 2 : 9 : 7

2. กลุ่มตัวอย่าง

เพื่อที่จะทำการวิจัยดำเนินไปโดยสะดวกและเหมาะสม ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยสุ่มตัวอย่างมา 35% ของจำนวนประชากรทั้งหมดที่อยู่ในการศึกษา โดยพยายามให้เป็นตัวแทนของเพศ ตำแหน่งชั้น (ตรี โท เอก) และตำแหน่งหน้าที่ (ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าแผนกหรือหัวหน้าหมวดวิชา และอาจารย์) เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์นี้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 601 คน

ถึงปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2
จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

เลขที่	ชื่อสถาบัน	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง	เลขที่	ชื่อสถาบัน	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง
1	วิทยาลัยครูสวนสุนันทา	45	11	วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม	40
2	วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	42	12	วิทยาลัยครูนครคีตก	23
3	วิทยาลัยครูจันทระเกษม	18	13	วิทยาลัยครูนครสวรรค์	26
4	วิทยาลัยครูพระนคร	33	14	วิทยาลัยครูเพชรบุรี	27
5	วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ	30	15	วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา	38
6	วิทยาลัยครูอุบลราชธานี	34	16	วิทยาลัยครูเพชรบุรี	25
7	วิทยาลัยครูมหาสารคาม	32	17	วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช	20
8	วิทยาลัยครูอุตรธานี	29	18	วิทยาลัยครูยะลา	30
9	วิทยาลัยครูนครราชสีมา	34	19	วิทยาลัยครูสงขลา	95
10	วิทยาลัยครูเชียงใหม่	40			
รวมทั้งสิ้น				601	

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้เครื่องมือที่เป็นแบบสำรวจเกี่ยวกับสภาพความพึงพอใจในงาน (Job Satisfaction) ซึ่งได้พยายามสร้างขึ้นเอง เมื่อสร้างเสร็จแล้วได้นำไปทดลองใช้กับตัวแทนของกลุ่มตัวอย่าง 4 แห่งด้วยกัน คือ โรงเรียนฝึกหัดครูชนบุรี โรงเรียนฝึกหัดครูเพชรบุรีวิทยาลัยการณ โรงเรียน

ฝึกหัดครูกรมการปฐม และนิสิตปริญญาโทที่เป็นอาจารย์วิทยาลัยครู ฉะเชิงเทราคือที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวนอาจารย์ 60 คน เป็นผู้ตอบแบบสำรวจ หลังจากที่ได้รับแบบสำรวจคืนมาแล้ว ก็ได้มีการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะบางประการของผู้ตอบ ของอาจารย์ที่ปรึกษา และเหตุผลที่ผู้ให้วัดความความเห็นของผู้วิจัย เพื่อให้สมบูรณ์และเหมาะสม จำนวนข้อคำถามที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่างนั้นมีทั้งหมด 89 ข้อ ภายหลังแก้ไขปรับปรุงแล้วจำนวนข้อคำถามที่แท้จริงกับกลุ่มตัวอย่างมีเพียง 75 ข้อ

ลักษณะของแบบสำรวจเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่าในแง่ของการปฏิบัติจริง ว่าในเรื่องนั้น ๆ ผู้ตอบได้ปฏิบัติจริงมากน้อยเพียงไร โดยแบ่งออกเป็น 5 ลำดับชั้น ดังนี้

1. จริงอย่างยิ่ง
2. จริง
3. ไม่แน่ใจ
4. ไม่จริง
5. ไม่จริงอย่างยิ่ง

โดยให้ค่าของจริงอย่างยิ่งมีค่าเป็น 4 จริงมีค่าเป็น 3 ไม่แน่ใจมีค่าเป็น 2 ไม่จริงมีค่าเป็น 1 ไม่จริงอย่างยิ่งมีค่าเป็น 0

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยนี้แบ่งสภาพความพึงพอใจของอาจารย์ที่ผู้ตอบต่าง ๆ เป็น 7 ข้อทดสอบย่อย (Subtests) มีข้อคำถามทั้งหมด 75 ข้อ (Items) ดังตัวอย่างต่อไปนี้ (โปรดดูรายละเอียดในภาคผนวก)

แบบสำรวจความคิดเห็น
สภาพความพึงพอใจในงานของอาจารย์วิทยาลัยครู

	จริงอย่างยิ่ง	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงอย่างยิ่ง
ก. สภาพการทำงาน					
1. ท่านเตรียมการสอนประจำวันทุกวิชา	.....	.....	.....	.....	.....
2. ท่านตรวจแบบฝึกหัดและการบ้านด้วยตนเองทุกครั้ง	.....	.....	.....	.....	.....
3.					
ข. เพื่อนร่วมงาน					
19. อาจารย์ส่วนใหญ่ในสถานศึกษาของท่านทำงานร่วมกันอย่างสมุทสนาน	.....	.....	.....	.....	.....
20. ความเป็นอยู่ของอาจารย์โดยทั่วไปไม่ได้แบ่งเป็นพรรคพวกหรือเป็นชั้นวรรณะ	.....	.....	.....	.....	.....
21.					
ค. การปกครองบังคับบัญชา					
30. ผู้บังคับบัญชาของท่านเป็นผู้นำที่ส่งเสริมให้อาจารย์ทำงานร่วมกันด้วยความสามัคคี	.....	.....	.....	.....	.....
31. ท่านได้รู้อะไรใหม่ๆ จากผู้บังคับบัญชา	.....	.....	.....	.....	.....
32.					
ง. เงินเดือนและสวัสดิการ					
42. รายได้จากการทำงานราชการเดือนหนึ่งๆ เพียงพอสำหรับการใช้จ่ายค่าครองชีพตามสมควรแก่สภาพของท่าน	.....	.....	.....	.....	.....

	จริงอย่างยิ่ง	จริง	ไม่แน่ใจ	ไม่จริง	ไม่จริงอย่างยิ่ง
43. ท่านคิดว่ารายได้ของท่านจากสถาน ศึกษาฝึกหัดครูสูงกว่ารายได้ของเพื่อนๆ ส่วนใหญ่ที่ทำงานในสถาบันอื่น	.....	.....	.....	.....	.....
44.					
จ. โอกาสก้าวหน้าในการทำงาน					
52. ทางราชการ เปิดโอกาสให้อาจารย์ ลาศึกษาต่อหรืออบรมครูงานโดยเสมอ ภาค	.....	.....	.....	.....	.....
53. ในปีที่มีสิทธิขอขึ้นเงินเดือน ท่านได้ เงินเดือนขึ้นทุกปีอย่างน้อยปีละหนึ่งขึ้น	.....	.....	.....	.....	.....
54.					
ฉ. ความมั่นคงปลอดภัย					
60. ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นตาม หลักวิชาในที่ประชุมได้เต็มที่ โดย ปราศจากการ เพ่งเล็งของผู้บังคับ บัญชา	.....	.....	.....	.....	.....
61. ท่านมีอิสระที่จะปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ	.....	.....	.....	.....	.....
62.					
ช. ศักดิ์ศรีของอาชีพ					
67. อาชีพครู เป็นที่นิยมยกย่องของคนไทย	.....	.....	.....	.....	.....
68. เหตุที่ท่านเลือกเรียนครู เพราะว่า ชอบอาชีพครู	.....	.....	.....	.....	.....
69.					

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสำรวจความคิดเห็นโดยทางไปรษณีย์ และซองร้องไห้ผู้ตอบหรือสถานศึกษาส่งกลับทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยอำนวยความสะดวกให้ผู้ตอบส่งกลับเป็นอย่างดี บางแห่งนำไปแจกด้วยตนเอง และตามเก็บรวบรวมด้วยตนเองภายหลัง เมื่อได้แบบสำรวจกลับก็นำมากรรจนับ และพิจารณาแบบสำรวจที่ไร้การคืน ปรากฏว่าในจำนวนแบบสำรวจที่ส่งไปทั้งสิ้น 601 ฉบับ ได้รับคืน 550 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.51 และที่ใช้ในการวิจัยได้มีจำนวน 507 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.36

5. การเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. เสนอข้อมูลของสถานภาพอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นตารางความถี่ จำนวนและร้อยละ มีคำอธิบายประกอบ
2. เสนอข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความพึงพอใจในงานของอาจารย์วิทยาคัยครูส่วนรวม เป็นตารางและแผนภูมิภาพ มีคำอธิบายประกอบ
3. เสนอการเปรียบเทียบสภาพความพึงพอใจในงานของอาจารย์ระหว่างวิทยาคัยครูส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค
4. เสนอการเปรียบเทียบสภาพความพึงพอใจในงานของอาจารย์ระหว่างอาจารย์หญิงกับอาจารย์ชาย
5. เสนอการเปรียบเทียบสภาพความพึงพอใจในงานระหว่างอาจารย์ตรีกับอาจารย์โท อาจารย์ตรีกับอาจารย์เอก และอาจารย์โทกับอาจารย์เอก

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติตามความเหมาะสม กล่าวคือ

$$s_{\bar{X}_1 - \bar{X}_2} = \sqrt{\frac{(SD)^2}{N_1} + \frac{(SD)^2}{N_2}}$$

t	=	อัตราส่วนวิกฤติ
$\bar{X}_1$	=	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มแรก
$\bar{X}_2$	=	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสอง
N_1	=	จำนวนคะแนนของกลุ่มแรก
N_2	=	จำนวนคะแนนของกลุ่มสอง

7. เกณฑ์ในการตัดสินสภาพของความพึงพอใจในงาน

สำหรับการพิจารณาความพึงพอใจว่าอยู่ในระดับใดนั้น ได้ใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. สำหรับเกณฑ์การตัดสินข้อความรอบข้อ ให้พิจารณาค่าของ Weight Rank Mean หรือคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ดังนี้

ความพึงพอใจสูง	=	ระหว่าง	3.01 - 4.00
ความพึงพอใจระดับกลาง	=	ระหว่าง	2.01 - 3.00
ความพึงพอใจต่ำ	=	ระหว่าง	0 - 2.00

2. สำหรับเกณฑ์การตัดสินข้อทดสอบย่อย ให้พิจารณาจากระดับคะแนนของคะแนนมาตรฐาน (T-Score) ว่า อยู่ในระดับใด ดังนี้

ความพึงพอใจสูง	=	55.00	ขึ้นไป
ความพึงพอใจระดับกลาง	=	ระหว่าง	50.00 - 54.99
ความพึงพอใจต่ำ	=	49.99	ลงมา

และในการพิจารณาความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในงานของอาจารย์นั้น ให้พิจารณาจากระดับของความพึงพอใจ กล่าวคือ ถ้าหากมีความพึงพอใจระดับกลางและสูง ก็หมายถึงความพึงพอใจในงาน ถ้าหากมีความพึงพอใจต่ำ ก็หมายถึงความไม่พึงพอใจในงาน